

DE GEBROKEN BELOFTEN VAN GEERT WILDERS

DE POLITIEKE KEUZES VAN DE PVV
SINDS HET AANTREDEN VAN DE REGERING-RUTTE

Wetenschappelijk Bureau van de SP

DE GEBROKEN BELOFTEN VAN GEERT WILDERS

**DE POLITIEKE KEUZES VAN DE PVV
SINDS HET AANTREDEN VAN DE REGERING-RUTTE**

Wetenschappelijk Bureau van de SP

INHOUD

- 1. De belofte voor een sociaal Nederland 7**
- 2. Gebroken beloften over de zorg 9**
- 3. Gebroken beloften over veiligheid 13**
- 4. Gebroken beloften over verkeer en vervoer 17**
- 5. Gebroken beloften over dier en milieu 21**
- 6. Gebroken beloften over een democratisch Nederland 23**
- Tot besluit 25**

1. DE BELOFTE VOOR EEN SOCIAAL NEDERLAND

In 2010 toonde de PVV twee gezichten. In aanloop naar de verkiezingen sprak Geert Wilders hardvochtige taal richting moslims, maar hij sprak ook warme woorden over de hardwerkende burgers. De PVV zou een sociale partij zijn, die opkomt voor gewone mensen en wil strijden tegen de afbraak van de sociale zekerheid. Het verkiezingsprogramma van de PVV verwoordde op een aansprekende wijze de gevoelens van veel mensen in ons land:

*'De Partij voor de Vrijheid zet zich in voor de verdediging van onze verzorgingsstaat. Onze met veel moeite opgebouwde verzorgingsstaat is een bron van trots. Alleen de PVV komt op voor het behoud van de verzorgingsstaat. De Partij voor de Vrijheid vecht keihard voor behoud van de AOW op 65 jaar. Voor de PVV is de handhaving van deze oudedagsvoorziening het enige breekpunt bij de formatie van een kabinet. Daarnaast wil de PVV een stringent beloningsbeleid voor de (semi) publieke sector, staatsondernemingen en financiële instellingen met staatssteun. Voor hen geldt de Balkenendenorm als maximumsalaris en de bonuscultuur moet verdwijnen.'*¹

Mensen maakten zich zorgen over hun toekomst. Hoe moet het met me als ik mijn baan verlies? Wie zorgt er voor mij als ik ziek word? Is mijn pensioen nog wel zeker? Wat heeft Geert Wilders met zijn belofte aan de kiezers gedaan? Wat is daarvan terug te vinden in het akkoord dat hij sloot met VVD en CDA? En welke politieke keuzes maakt de partij in werkelijkheid? Dat onderzoeken we in dit rapport.

We hebben de verkiezingsbeloften van de PVV vergeleken met het stemgedrag van de partij in de Tweede Kamer. We hebben in het bijzonder gekeken naar de moties die de PVV wel of niet heeft gesteund, vanaf het moment dat VVD en CDA met gedoogsteun van de PVV zijn gaan regeren.² Deze moties zijn uitspraken van de Kamer over het te voeren beleid en bij uitstek geschikt om politieke beloften te toetsen aan de politieke realiteit.

Geert Wilders kan zich terecht beroepen op een aantal successen, zoals het in stand houden van de hypotheekrenteaftrek en het ontslagrecht. De verhoging van de AOW-leeftijd met vooralsnog één jaar zou je kunnen zien als half winst of half verlies: meer dan de PVV garandeerde (de AOW-leeftijd op 65 houden was voor Wilders 'het enige PVV-breekpunt'), maar minder dan VVD en CDA wilden.

Toch krijgen Henk en Ingrid het met de PVV niet gemakkelijk. De lijst met gebroken beloften is lang. In strijd met de gewekte verwachtingen stemde de PVV tegen het opstellen van een armoedebeleid³ en tegen gelijke rechten op WW en ziektewet voor flexwerkers.⁴ De PVV stemde voor bezuinigingen op jonggehandicapten en sociale werkplaatsen,⁵ voor het afschaffen van de alleenstaandeouderkorting⁶ en voor het korten van de huurtoeslag.⁷ Dat laatste kost huurders met een laag inkomen zo'n 180 euro per jaar.

De belofte van de PVV om tegen 'graiers en profiteurs' in actie te komen blijkt eveneens loos te zijn. De partij stemde tegen het invoeren van een Balkenendenorm in de cultuursector⁸ en in de zorg.⁹ En voor de belastingvoordelen van het Koningshuis.¹⁰ Gezinnen met een maandinkomen vanaf 1.950 euro mogen van de PVV niet meer in een sociale huurwoning gaan wonen.¹¹ Lonen in de publieke sector worden dit jaar bevroren.¹² Voor de verkiezingen eiste de PVV 'absolute transparantie' over de ontwikkeling van de koopkracht in Nederland, nu vindt de partij het niet meer nodig dat deze cijfers in de rijksbegroting worden gepubliceerd.¹³

- 1 PVV-verkiezingsprogramma 2010, p21
- 2 Genummerde bronnen verwijzen naar officiële kamerstukken
- 3 32500 XV/52
- 4 32464/8
- 5 Gedoogakkoord
- 6 32504/46
- 7 32500 VII/58
- 8 32500 VIII/93
- 9 32417/26
- 10 32500 I/8
- 11 29453/173
- 12 Gedoogakkoord
- 13 32500 XV/51

2. GEBROKEN BELOFTEN VOOR DE ZORG

*'Zorg moet altijd betaalbaar zijn en van goede kwaliteit. Niet winst maar de patiënt dient centraal te staan. Iedereen heeft recht op de beste zorg die hij kan krijgen. Nu geen uitbreiding van de marktwerking in de ziekenhuiszorg. Nu geen stelselwijzigingen meer in de langdurige zorg. Geen nieuwe fusies, geen nieuwe zorggiganten. In vergelijking met gevangenen hebben ouderen, chronisch zieken en gehandicapten geen rechten in onze zorginstellingen. De PVV wil dat ouderen en gehandicapten in zorginstellingen veel meer rechten krijgen en dat gevangenen juist rechten worden afgepakt.'*¹⁴

De PVV beloofde dat de zorg beter en betaalbaar zou worden en ouderen meer rechten en voorzieningen zouden krijgen. In werkelijkheid stemde de PVV in de Tweede Kamer voor hogere eigen bijdragen en voor bezuinigingen op het persoonsgebonden budget (pgb)¹⁵ en de begeleiding van ouderen in de dagopvang met een IQ boven de 70.¹⁶ Wilders zegt tegen marktwerking in de zorg te zijn, maar stemde voor particuliere investeringen en winstuitkeringen in ziekenhuizen¹⁷ en voor betaalde voorrangszorg via zogenaamde SOS-artsen.¹⁸

De PVV stemde tegen een meer inkomensafhankelijke premie,¹⁹ tegen maatregelen om wachtlijsten in de jeugdzorg te verminderen²⁰ en zelfs tegen het in stand houden van het wettelijk recht op jeugdzorg.²¹ De PVV stemde ook tegen een passende indicatiestelling voor AWBZ-verzekerden, waardoor meervoudig gehandicapten en mensen met een intensieve zorgvraag nu geen gebruik kunnen maken van een pgb.²²

14	PVV-verkiezingsprogramma 2010, p25
15	Gedoogakkoord
16	32417 XVI /21
17	32500 XVI /25
18	29248/163
19	32500 XVI /23
20	32500 XVI/41,76
21	32500 XVI /40
22	32500/30

3. GEBROKEN BELOFTEN OVER VEILIGHEID

*'De Partij voor de Vrijheid kiest voor zero tolerance. Elk afdingen van het gezag van de politie moet worden tegengegaan. De politie moet heer en meester zijn op straat. De PVV kiest voor fors extra geld voor veiligheid. Dat zijn 10.000 agenten meer op straat. De Partij voor de Vrijheid wil de vrijheid van rechters aan banden leggen. Criminelen moeten hun slachtoffers, meer dan nu gebeurt, compenseren.'*²³

Bij de presentatie van de regering beloofden zowel Rutte, Verhagen als Wilders dat er 10.000 extra agenten zouden komen. Maar die extra agenten komen er niet. Er zullen zelfs honderden reguliere agenten verdwijnen. Vijfhonderd agenten moeten van de PVV verhuizen naar de dierenpolitie.²⁴ De PVV stemde ook tegen extra geld voor meer financiële rechercheurs die criminelen hun geld moeten afpakken²⁵ en tegen een voorstel om 3.000 extra agenten aan te stellen.²⁶

Ook agenten in spe moeten het ontgelden: de PVV stemt in met bezuinigingen op de politieopleiding²⁷ en betaalt aspirant-agenten geen vergoeding meer.²⁸ Voor zij-instromers wordt het zo onmogelijk om politie-agent te worden. De PVV stemde in met het afschaffen van de zogenaamde 'Montfrans-middelen',²⁹ geld dat gemeenten gebruiken voor hun veiligheidsbeleid.

De PVV weigert ook alcoholverslaafden in het verkeer extra aan te pakken³⁰ en is tegen concrete voorstellen om de oververtegenwoordiging van niet-westerse jongeren in de criminaliteit terug te dringen.³¹ Recidive wil de PVV wel terugdringen, maar door te bezuinigen op reclassering³² en een snelle re-integratie van ex-gedetineerden³³ af te wijzen, blijft ook dit een loze belofte.

POLITIE

23	PVV-verkiezingsprogramma 2010, p9
24	Gedoogakkoord
25	32500 VI/26
26	32417/53
27	Gedoogakkoord
28	Gedoogakkoord en 32500 VI/21
29	Gedoogakkoord en 32500 VII/42
30	29398/255
31	32500 VII/38
32	PVV-verkiezingsprogramma 2010, p11

4. GEBROKEN BELOFTEN OVER VERKEER EN VERVOER

*'Nederland staat stil in de file. Dat schaadt de economie. Wij gaan daar iets aan doen. We steken de komende vijf jaar maar liefst 2 miljard euro extra in nieuwe wegen en wegverbreding. Het moet veiliger in het openbaar vervoer. Veel veiliger. Veilig en goed openbaar vervoer, keiharde aanpak verkeersagressie of hufte-rig gedrag en beter onderhoud van wegen.'*³⁴

De PVV laat gewone mensen in de file staan, maar laat de rijken rijden. De partij stemde in met betaalde elite-tolrijbanen, waarop mensen met geld de files kunnen passeren,³⁵ tegen mobiliteitsmanagement voor werkgevers en werknemers,³⁶ tegen geld voor sneller onderhoud van bestaande wegen³⁷ en tegen maximale sluitingstijden van spoorwegovergangen.³⁸

De spoorwegen hoeven van de PVV niet weersbestendig te worden gemaakt³⁹ en de prijs voor een trein- of buskaartje mag sneller stijgen dan de kosten voor een auto.⁴⁰ De PVV stemde tegen een voorstel om het tekort aan fietsenstallingen bij stations op te lossen⁴¹ en tegen een minimum-voorzieningenniveau voor openbaar vervoer in het landelijke gebied.⁴² De PVV verklaarde zich ook tegen het verbeteren van de verkeersleiding bij ProRail⁴³, tegen een inventarisatie van knelpunten op het spoor⁴⁴ en tegen een onafhankelijke klachteninstelling voor het openbaar vervoer.⁴⁵

De reisinformatie en communicatie met reizigers bij een ongeluk op het spoor hoeft van de PVV niet te worden verbeterd.⁴⁶ Maatregelen tegen autorijdende alcoholisten mogen uitblijven⁴⁷ en mobiele snelheidsmetingen op de snelwegen worden, als het aan de PVV ligt, afgeschaft.⁴⁸

34	PVV-verkiezingsprogramma 2010, pagina's 49-51
35	32500 A/21
36	32500 XII/35
37	32500 A/35
38	29984/247
39	32500 A/17
40	32500 XII/40
41	32500 A/26
42	32500 XII/36
43	29984/239
44	29984/245
45	32500 XII/54
46	29984/248
47	29398/257
48	29398/247

5. GEBROKEN BELOFTEN VOOR DIER EN MILIEU

*'Fatsoen en respect voor weerloze levende wezens staat voor de PVV voorop. Het gaat niet alleen om huisdieren maar ook om onze primaire levensbehoeften melk, kaas en vlees. De PVV is voor een gecontroleerde afbouw van de bio-industrie, op de lange termijn. Boeren moeten bevrijd worden uit de klauwen van Europa. Ons landbouwbeleid moet helemaal worden gerepatriceerd. Wij zijn tegen plezier- druk- en drijfjacht maar voor noodafschot en/of beheersjacht als er gevaar dreigt voor mens of dier. Rechten van het dier moeten in de Grondwet. Het gaat goed met het milieu in Nederland. De lucht is sinds decennia niet zo schoon geweest. Illegale lozingen moeten met kracht worden tegengegaan. Wetten moeten strikt worden nageleefd. Straatvuil is voor veel mensen ergernis nummer één. De PVV is tegenstander van het onder water zetten van vruchtbare landbouwgrond. Dus geen ontpoldering. In de Westerschelde willen we geen nieuwe verdiepingen meer.'*⁴⁹

De PVV was in de verkiezingstijd kampioen dierenrechten. Na de verkiezingen veranderde dat snel. De fractie stemde tegen verplichte brandbestrijdingsmiddelen in stallen – waar de laatste vijf jaar ruim 700.000 dieren levend zijn verbrand.⁵⁰ De partij stemde tegen betere controle op de intensieve veehouderij,⁵¹ tegen een voorstel om de dierenwelzijnsregels aan te scherpen,⁵² tegen plannen om gaandeweg een einde te maken aan de bio-industrie,⁵³ tegen een verkoopverbod voor de bedreigde blauwvintonijn,⁵⁴ tegen het in stand houden van het systeem van dierenrechten na 2015,⁵⁵ maar voor de plezierjacht op wilde zwijnen op de Kroondomeinen.⁵⁶ De PVV stemde ook tegen een vergunningenstop voor megastallen.⁵⁷ Bovendien was de partij tegen het voorstel om vervuilende bedrijven te laten meebetalen aan het opruimen van dioxine in onze rivierbodems,⁵⁸ tegen een actieplan om zwerfafval aan te pakken,⁵⁹ tegen gesprekken met België om te voorkomen dat de Westerschelde verder zou moeten worden uitgediept,⁶⁰ tegen het voorstel om meer openheid te geven over de plannen voor nieuwe kerncentrales⁶¹ en voor de bouw van nieuwe kolencentrales.⁶²

49 PVV-verkiezingsprogramma 2010, pagina's 45-47 en 53
50 32500 XIII /92
51 28286/450
52 32417/45
53 32500 XIII /163
54 32500 XIII/60
55 32500 XII/50
56 32500 XIII/128
57 32500 XIII /132
58 32500 XIII/53
59 32500 XII/59
60 32500 XIII/47
61 32500 XII/39
62 PVV-verkiezingsprogramma 2010, p47

6. GEBROKEN BELOFTEN VOOR EEN DEMOCRATISCH NEDERLAND

‘Onze democratie verkeert in de grootste crisis sinds Thorbecke. Wat we moeten doen is de macht teruggeven aan de burger. Eén aantasting van onze democratie heet Europese Unie. Het EU-nationalisme moet de kop worden ingedrukt. Nederland als provincie van de Europese superstaat daar zit niemand op te wachten. Repatrieer de macht uit Brussel naar Nederland. Geen subsidies aan politieke partijen.’⁶³

Het woord ‘democratie’ valt vijftien keer in het PVV verkiezingsprogramma, het begrip ‘vrijheid’ nog vaker. Na de verkiezingen stemde de partij echter tegen de verbetering van de informatievoorziening van de regering aan de Kamer over Europese besluitvorming en de invloed van Nederland daarop.⁶⁴ In strijd met haar beloften stemde de PVV tegen een nieuwe wet die de financiering van politieke partijen inzichtelijker moet maken.⁶⁵ Ook de belofte voor meer openheid werd gebroken: de partij stemde tegen openbaarmaking van de zakelijke belangen van ministers⁶⁶ en hoe zij met die belangen zijn omgegaan.⁶⁷

De beloofde onafhankelijkheid van ‘Brussel’ leidde niet tot steun voor voorstellen om meer zeggenschap te krijgen over onze land- en tuinbouw.⁶⁸ De PVV verzet zich ook niet tegen de groeiende Europese bemoeienis met onze woningcorporaties⁶⁹. De partij stemde voor meer invloed van ‘Brussel’ op de Nederlandse begroting.⁷⁰ De ‘falende magistratuur’ is volgens de PVV een bedreiging voor onze democratie, maar de partij stemde tegen een onderzoek naar de invloed van de manier van financieren van de rechterlijke macht op de kwaliteit van de vonnissen.⁷¹

63	PVV-verkiezingsprogramma 2010, p. 5, 17 en 19
64	30573/60
65	32500 VII/7
66	32500 III/6
67	32500 III/10
68	32500 XIII/103
69	29453/173
70	21501/488
71	32500 VI/28

TOT BESLUIT

De hardvochtige taal van Geert Wilders richting moslims is ook na de verkiezingen gebleven. Nationaal en internationaal moet deze godsdienst worden bestreden. In het gedoogakkoord worden hierover veel woorden gesproken. Het concrete beleid op dit terrein is op dit moment nog niet ver gevorderd. Veel van de voorgestelde maatregelen moeten nog worden uitgevoerd.

In hoeverre deze plannen te realiseren zijn in een land dat zich aan tal van internationale verdragen heeft gebonden, is nog ongewis. Wat we al wel zien is dat de regering-Rutte onder invloed van de PVV haar spierballen wil laten zien. De beslissing van minister Leers om in hoger beroep te gaan tegen de rechterlijke uitspraak dat een 14-jarig meisje dat in Afghanistan is geboren, maar hier is opgegroeid, hier mag blijven, is een teken aan de wand. Van Wilders' belofte dat hij zou opkomen voor hardwerkende Nederlanders en een einde zou maken aan de graaicultuur in ons land is niet veel terechtgekomen. Tegenover een aantal successen, zoals het ontslagrecht en extra zorg voor ouderen – ook wel 'de SP-elementen van het regeringsprogramma' genoemd – staan heel veel voorbeelden van stemgedrag van de PVV dat haaks staat op haar verkiezingsprogramma. Opvallend is dat dit ook vaak gebeurde op onderwerpen waar de PVV zich in het gedoogakkoord helemaal niet op had vastgelegd. Geert Wilders zaait teleurstelling. Buschauffeurs in Den Haag noemen hem en zijn partij 'verraders'. De PVV beloofde de vervoersbedrijven HTM, RET en GVB te beschermen tegen de aanbestedingen, die het lokale vervoer in Den Haag, Rotterdam en Amsterdam zouden uitkleden en de arbeidsvoorwaarden van het personeel zouden versralen. De PVV zit aan de knoppen, maar laat de buschauffeurs in de steek. En dat geldt voor veel meer mensen die bij de vorige verkiezingen vertrouwden op de sociale beloften van Geert Wilders: huurders, mensen met een handicap, politieagenten. Met dit onderzoek presenteren wij de daden van de PVV. Hopelijk helpt dit u om bij de verkiezingen van 2 maart een goede keuze te maken.

NIU
PROTEST!
SP.

